

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG.

Megjelen minden szerdán és szombaton este.
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 2
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társánál.

LAPVEZÉR:
MATOLAI ETELE.

POLITIKAI FŐMUNKATÁRS:
Dr. BUZA BARNA.

Előfizetési ár:
Égész évre 10 korona. féltre 5 korona. Negyed
évre 2 korona 50 fillér. Egyes szám ára 10 fillér
Hirdetéseket a legutányosabb árban közlünk

A helybeli Times-ok.

— A sajtóiroda cikkei. —

(b.b.) Van ezidőszereint Ujhelyben két kormányparti ujság. Az egyik egyszer, a másik kétszer jelen meg hetenkint. Nekem a vezércikkeik tetszenek legjobban. A többi tartalmukat nem igen szoktam átnézni, de a vezércikkeiket mindig elolvasom. Ajánlom is mindenkinek, aki jól akar mulatni, hogy olvassa el ennek a két lapnak a vezércikkeit. Külön előfizetni ezért nem érdemes. Ennyit nem ér meg az a kis mulatság, amit a vezércikkek nyújtanak. Hanem akinek másképp a kezébe jutnak ezek a kormányparti ujságok, az ne mulassza el a vezércikkeiket elolvasni. Igen jó szórakozása lesz velük.

Ezek a vezércikkek most hétről hétre, illetve félhétre félhétre állandóan az országos nagy politikával foglalkoznak. Még pedig nem úgy, hogy talán tanítanak, felvilágosítanak a politikai helyzetről olvasóikat, hanem tolyton a legszenvedélyesebben támadják, szidják, fenyegetik a kormányt ellen harcoló ellenzékkel. Egyenesen az ellenzék vezéréhez intézik a szavukat, megleckéztetik őket a közvélemény nevében s tudtukra adják, hogy az ország nem fogja tovább tűrni a parlamenti munkának ezt az akadályozását. (Az ország ugyanis bizonyára alig várja már, hogy a hadsereg az a követelt potom ezermillió koronát megfizethesse s rettenetű dühös, hogy ezt az „alkotó munkát” az ellenzék hátráltatja. Mert egyéb „alkotó nemzeti munkát” még nem jelentett be a kormány az országülésnek, mint a katonai milliók megszavazását.)

S olyan magas paripáról beszél ez a mi két jó mungó ujságunk az ellenzéki vezérekről, olyan felsőbbes magas hangon fenyegeti őket, ahogy csak nagy Napoleon szólhatott valaha holmi meghódított kis fejedelmekhez. Az ember szinte látja, milyen részletve veszi a kezébe a Zempléni Kossuth Ferenc, milyen sápadtan olvassa a Zempléni Ujság mérges megrovásait Justh Gyula, és hogy rémülnek meg az ország nevében fejükhöz vagdalt sulyok intelmektől, hogy sietnek beszüntetni minden harcot s meghódolni az ujhelyi mungó lapok hasábjain megszólaló közvélemény elött.

De nemcsak fenyegetni tudnak ezek a helybeli Times-ok. Tudnak ők teljes tekintéllyel, csaltatlansággal allúrikkal nyilatkozni is. Legutóbb például a Zempléni

Ujság autentikusan megállapította, hogy a kormány az ellenzékkel semmitéle kompromisszum iránt tárgyalásokat nem folytat. Tetszik látni, micsoda szenzáció ez! Es ezt nem a pesti lapok patantják ki, nem is a nagybecsűek, hanem éppen pont Ujhely az a világ közepe, ahol egyéj hitelességgel meg tudja állapítani, hogy mit csinál és mit nem csinál a kormány az ellenzékkel. Nemsokára megérjük, hogy a Daily News, vagy a New York Herald a Zempléni Ujságból fogja szereznii a feltétlenül hiteles magyarországi politikai értesüléseket.

Az ember önkéntelenül is arra a józú esetre gondol, mikor a Sárbogárdi Híradó paprikás hangú vezércikében fenyegette meg Bismarckot, hogy vigyázzon, mert ha továbbra is a régi politikáját folytatja, elveszti Európa bizalmát.

Hát bizony nagy és nevezetes dolgok ezek! Mikor az ujhelyi mungó lapok megszólalnak büszke hangon s az ország nevében megfenyegetik Kossuthot, Apponyit, Justhot, Batthyányt, Hollót. Tündödvé kérdezzük, vajjon melyik hát az „ország”: a Zempléni, vagy a Zempléni Ujság? Avagy a kettő együtt?

Hogy azonban soká ne törd a fejedet ezeken a problémákon, nyájias olvasó s különösen, hogy ne fárassz el elmédet annak találgatásával, vajjon micsoda országos nagy tekintély intézi ezeket az ultimátumokat a közvélemény nevében a küzdő ellenzékhez, hát ezennel felvilágosítunk ezeknek a cikkeknél az eredetéről.

Ezek az ugynevezett sajtóirodai cikkei. Ezek nem Ujhelyben készülnek, ezeket nem a Zempléni és a Zempléni Ujság egyébiránt igen kiváló publicistái írják. Sőt, ha kezébe veszed a Kutyabagos és Videke című tekintélyes politikai közlönyt, vagy a Kajászó-szentpéteri Híradót, avagy a Mucsaí Harsonát, azokban szóról szóra ezeket a nagyszabású cikkeket fogod olvasni. Mert ezeket Pestről a miniszterelnöki sajtóirodából küldik szét az összes vidéki kormányparti lapoknak, amelyek persze mint a saját alkotásai közlik le nagy büszkeséggel. Ezeket a cikkeket Pesten a sajtóirodában írják Biró Pali és a többi hivatásos ujságírók, akik jó fizetésért harmadéve még Wekerlét és Kossuthot magasztalták, az idén már Khuent magasztalják s Kossuthot szidják, ha pedig jövőre Pityipalkó lesz a miniszterelnök, hát Pityipalkót fogják magasztalni és Khuent szidni. A

jó öreg Zempléni pedig mindezt hűségesen közölni fogja, mint a saját lelkéből fakadt saját külön vezércikkeit.

Tudomásom szerint, (legalább azelőtt úgy volt), ezek a sajtóirodai cikkek jövedelem szempontjából éppen megfordítottjai más rendes cikkeknél, Mert más cikkeikért a lap fizet a cikkíróknak. Ezeknek a cikkeknél a közléséért pedig a kormány fizet a lapnak. Erről lehet megismerni a szubvenciót. Amelyik lap sajtóirodai cikkeket közöl, az. (legalább azelőtt úgy volt) szubvenciót kap a kormánytól.

Mindezt csak annak a magyarázatára irtuk meg, hogy miért nem relettünk mi a Zempléni s a Zempléni Ujság politikai vezérékkel. Majd ha ők a maguk eszéből fognak politikai cikkeket írni s megmagyarázzák benne pl. miért áldásos a nemzetre a hatvan milliós hajók építése s miért kell azt megszavazni, erre felelünk. De a sajtóirodai cikkekből mi nem látjuk tisztelt lapársaink politikai teifogását s gondolkodását. Mi ezekből a cikkekből csak egyet tudunk megállapítani: azt, hogy tisztelt lapársaink valószínűleg szubvenciót kapnak a kormánytól. Válgék egységükre!

ZEMPLÉNI MEGYE a múlt hónapban.

A közigazgatási bizottság ülése.

Jelentések a vármegye közállapotairól.

Zemplén vármegye közigazgatási bizottsága hétfőn délelőtt tartotta meg a havi ülését. A hossza tárgyszorozatba ezuttal is csak a vármegyei t. főügyész egyik-másik előterjesztése vitt némi érdekességet, — (ezek közül a kórházi dologról külön cikkben számolunk be), — a többi a megszokott statisztika, ismert sablon volt, aminthogy ez másképp nem is lehet. A teljesség kedvéért mindezekről is közlünk rövid tudósítást. (Eltolvasni nem muszáj.) Ime:

A megjelentek.

Meczner Gyula főispán megnyitva az ülést, üdvözölte a bizottság tagjait. Az ülésen jelen voltak: Dókus Gyula alispán, Thuránszky László főjegyző, dr. Szirmai István főügyész, dr. Löcherer Lőrincz főorvos, Somogyi Bertalan alügyész, Bernáth Aladár és Isépy Zoltán t. főjegyzők, Pintér István árvaszéki elnök, dr. Görgey Géza, dr. Mizsák József

s Matyasovszky Kálmán aljegyzők, Eisnerth István főügyész helyettes, Eisenmann Oszkár pénzügyigazgató, Révész György főállatorvos, Beregszászy István kir. tanfelügyelő, Hajósi Károly főmérnök. A bizottság választott tagjai közül: gróf Széchenyi Ernő, gróf Andrássy Sándor, Fejes István, báró Sennyey Miklós, dr. Molnár Béla, Nagy Barna.

Az alispáni jelentés.

Thuránszky László ösmertette az alispán múlt havi jelentését, amely szerint:

A főispán Fejér Andor végzett joghallgatót díjtalan közigazgatási gyakoronkká nevezte ki. A mikóházi körjegyzőségben üresedésben lévő segédjegyzői állás pályázó hiányában betölthető nem lévén, a járási főszolgabíró kiegészítő munkaerőül Izrael Henriket rendelte ki. A szatropkói járás főszolgabírája a felsőkrucsi bírót a kolera elleni övintézkedések hanyagul való teljesítése miatt fegyelmi uton 4 korona pénzbírsággal sújtotta. A Híadik János mezőlaborei körjegyző ellen elrendelt fegyelmi eljárás még folyamatban van. A szerencsi járás főszolgabírája Strömpl József monoki jegyzőt két ízben 10-10 korona rendbírásban marasztalta el. Az elmúlt hó folyamán szabadságot nyertek illetve élveztek Walaich Mór vm. írnök és dr. Widder Márk járásorvos.

A kassai IV. számú csendőr kerületi parancsnokság értesítése szerint az elmúlt hó folyamán a következő büncselekmények fordultak elő a vármegye területén: A királyi ház tagjainak megsértése 1, hatóság elleni erőszak 4, magánosok 1, polgárok választási joga elleni büntetés 1, pénzhamisítás 1, szemérem elleni büntetés 1, rágalmozás és becsületsértés 1, ember élete elleni büncselekmény 4, lopás 104, rablás és szarolás 2, sikkasztás 1, jogtalan elsaajtatás 3, orgazdaság és bünpártolás 60, család 8, idegen ingó vagyon megrongálása 21, gyújtogatás tűzokozás 15, fegyveres erő elleni büncselekmények 3, kir. bíróságok hatáskörébe utalt kihágások 18, közig. hatóságok hatáskörébe utalt kihágások 211 esetben.

Amerikába kivándorolt 213, visszavándorolt 190 egyén.

Egyéb jelentések és apróságok.

Eisenmann Oszkár pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt hónapban Zemplénvármegye területén egyenes állami adóban 101,429, hadmentességi díjban 1494, sőtjévedékben 5878 dolányjévedékben 92465, bélyegjévedékben 14580, jogilletékben 94130, díjjévedékben 1784 s fogyasztási adóban 639,328 korona folyt be. — Beregszászy István tanfelügyelő beszámolt a múlt havi iskoláztatások eredményéről. Az eredmény általában kielégítő. Az elhunyt Dudás Gyula tanfelügyelő helyére Szirmai Miksa, a központba meg az eltávózott Gróf Gyula segédtanfelügyelő helyére Szentgyörgyi Géza rendeltetett ki. — Hajósi Kálmán főmérnök — az államépítészeti hivatal képviselőben — bejelentette végül hogy a törvényhatósági és állami utak jókarban vannak s közlekedési akadályok nem fordultak elő.

Elhatározta a bizottság, hogy fölróltilag fogja javasolni a belügyi-

niszternek, hogy Sátoraljaúj helyben nyakönyvvezetővé *Rakmányi Jenő* tanácsost, helyettesé *Szentgyörgyi Istvánt* neveze ki. A magyar nyelvet és népnévelést terjesztő egyesületnek 3700 kor. segélyt szavazott meg a bizottság. 39 kivételes nősülés iránti kérelem kedvezően intéztetett el. A közegészségügyi bizottságba beválasztott gróf *Széchenyi Ernő* és *Nagy Barna* letették a hivatali esküt. Az erdőfelügyelőségnek a zempléni vármegyei erdők 1910. évi állapotáról szóló jelentése tudomásul vétetett. Öv. *Valkovszky Elek*nek — férje után — a temetkezési járulékhöz való jogát megállapította a bizottság. Dr. *Löcherer Lőrincz* főorvos jelentése szerint az általános közegészségügyi állapot rosszabbodott s a járványos betegségek száma 11-gyel nőtt.

Választ

a városi képviselőtestület

Betöltötték a pénztárnoki állást.

Még egy választás áll a küszöbön.

Sátoraljaúj hely város képviselőtestülete hétfőn délután *Dokus Gyula* alispán elnöklésével választó közgyűlést tartott. A *Walkovszky Elek* tragédiájával megüresedett pénztárnoki állást töltötte be a közgyűlés s hozzátehetjük mindjárt: a köz és a város érdekeinek teljesen megfelelőleg.

Ezt a választást is heves, izgalmas korteskedés előzte meg. Három jelölt indult a harcra s mindegyiknek tekintélyes tabora volt. *Arnóthfalvy Emil* mellett a városi hívtalálók és a polgári párt egy része, *Olváry Aladár* mellett pedig főleg a polgárság képviselői állottak, míg *Spitz László* leinkább a zsidó vallású képviselőtestületi tagok támogatást. A küzdelem heves volt s az első szavazásnál a megkívánt abszolút többséget egyik jelölt sem nyerte el. A választó közgyűlés lefolyása különben a következő volt:

Dokus Gyula alispán, miután a megjelölteket üdvözölte, bizalmifőriaik *Besseney Istvánt*, *Lengyel Mánót*, *Hericz Sándort* és dr. *Szekély Albertet*, a kijelölt választmányba pedig *Matolay Etelét* és *Fejes Istvánt* hozta javaslatba, kiket a közgyűlés egyhanglagon megválasztott. A maga részéről az alispán dr. *Haas Bertalan* és *Schaller Kálmánt* nevezte ki a jelölt bizottságba. A szavazatszedő küldöttség így alakult meg: elnök *Miklóssy István*, tagok *Widder Gyula* és *Ehlerth Gyula*.

Miután a kijelölt választmány mindhárom pályázót jelölte, megindult a szavazás, 104 képviselőtestületi tag adta le szavazatát s ezek 1/2-je oszlottak meg:

<i>Arnóthfalvy</i>	44
<i>Spitz</i>	33
<i>Olváry</i>	29

Mint hogy a törvény a pénztárnoki állás elnyeréséhez abszolút többséget kíván, az elnök a két legtöbb szavazatot kapott jelöltre új szavazást rendelt el. Ezzel a választás sorsa el is dőlt, mert az *Olváry-pártiak*, néhány eltávozott kivételével mind *Arnóthfalvyra* szavaztak.

A második szavazás eredménye ehhez képest a következő volt:

<i>Arnóthfalvy</i>	56
<i>Spitz</i>	34

Egy szavazat érvénytelen volt. Az elnök tehát *Arnóthfalvy Emilt* a képviselőtestület élénk élénzése közben 22 szavazattöbbséggel megválasztott pénztárnoknak jelentette ki *Arnóthfalvy* nyomban le is tette a hivatali esküt.

Arnóthfalvy megválasztásával megüresedett az ellenőri állás s így erre

már a legközelebbi hetekben megadják a választást. Ez állásra igen komoly aspiránsként jelentkezett *Lánosi Aladár* a „P. M.” volt szerkesztője, aki a mai napon már szét is küldötte a képviselőtestület tagjaihoz az erről szóló körlevelet.

RÓDLI

A BONYODALMAK EGY ÁRTATLAN SPORT KÖRÜL.

NYILATKOZATOK.

PRO ÉS KONTRA

Ki hitte volna, hogy a téli mulatságok egyik legártatlanabb fajtájából, a gyermekkorunkban, még számközségeknek, ma azonban előkelően ródlinak nevezett téli sportból még várospolitikai bonyodalmak is származhatnak. Pedig valóban ez történt, ha nem is túlságosan veszedelmes formában.

Ugy áll a dolog, hogy az idén csndamódon divatba jött ródlí hívei a napipiac lejtős utcáját választották szórakozásuk színhelyül. Mióta a keményebb idők tartanak, minden nap, és pedig napról-napra tömegesebben, keresték fel a ródlizók a napipiacot. Vasárnap délután már legalább 3000 ember volt kint a pályán — részint mint néző, részint mint aktív szereplő.

Ez a dolog méltán aggodalmat keltett sokakban, mert a ródlizás nem egyszer egészen megakasztotta a forgalmat, de meg általában nehezíti a közlekedést, minthogy az egész utat elvesz-delmessen sikkasztja.

A polgári párt közgyűlésén amiatt felszólalások is történtek s a párt elnökségét megbízták, hogy ez állapot megszüntetése érdekében interveniáljon a rendőrségnél, ami valóban meg is történt.

Más oldalról viszont erősen sikra szállnak a ródlí ellen. Így *Löcherer dr. vm. főorvostól* a következő cikket kaptuk:

A vm. főorvos a ródlí mellett.

Örömmel láttam annak az okos, az egészségre üdvös sportnak megindulását, amelyet a város néhány lakosa a szánkázással meghonosítottak törökdedt. Alig pár nap után azonban híreket hallok, arról hogy beakarják tiltani és jobban félre akarnak állani a sport művelésétől azért, mert ez állítólag egy városi pártban szóváltott.

Ha a város egy pártjában szóváltott s ott nem valami melegen pártolták e sportot, úgy ez az én felfogásommal ellenkezik.

Egészséges testmozgással, tiszta levegő élvezésével összekötött sport nemcsak a testet, a lelket s a karaktert is fejleszti, erre módot adni minden városnak kötelessége. A sportban résztvevők a város lakosai lévén, azok mulatságáról a városnak lehetőleg gondoskodnia kell, mindaddig, míg azt az anyagiak megengedik.

Miután a szánkázásra használt ut a közlekedéstől — mely arra nem valami nagy — el nem vonatik, miután abból senkinek kára nincs de haszna a sportot művelőknek a szabad levegő élvezete által van azért a város tanácsának, rendőr-

ségének lett volna kötelessége ott a rendet fenntartani s hozzájárulni ahhoz, hogy a nagy közönség szórakozhassék.

Az a körülmény, hogy: sokan azt hiszik, hogy a város tanácsa a szánkázást betiltotta s azért nem mentek a helyszínére a sportot gyakorolni, míg a tömeg ott minden rendőri felügyelet nélkül a szánkázásra szánt utca közepén áll s kiteszi magát a száguldo szánkák által történhető elütés veszélyének, kétszeresen reánehazul a város vezetőségére, mert a rendet fenntartani egyedül ő hivatott.

Örülni kellene annak, hogy a város lakossága testi erejének gyarapodására alkalmas és ártatlan szórakozást talál s azt elő kellene mozdítani, nem pedig minden jó törekvést már csirajában elnyomni.

dr. Löcherer Lőrincz
vm. főorvos.

Ródlizunk de csak módjával.

Mi a magunk részéről teljes egészében aláírjuk mindazt, amit dr. *Löcherer* a ródlizás hasznáról mond egyhelen azt is megállapítjuk, hogy a polgári párt sem a ródlizást, mint ilyen kifogásolta, hanem csupán annak helyét. Viszont mi is igazat kell, hogy adjunk az aggodalmaskodóknak abban, hogy a napipiac helyén a ródlí valóban kellemetlenségek kutterfára lehet, sőt az a hely a ródlizók testi épségének veszélyét is magában rejt. Ilyenformán mi is a mellett vagyunk, hogy a ródlizást ha csak lehet, egészen helyezték el másfelé, ha pedig másutt sehol sem akad alkalmas hely, hát legalább igen elővigyázatos közbiztonsági intézkedéseket léptessenek életbe.

A város parlamentjéből.

Mit tárgyal a közgyűlés?

Rövid tárgysorozat.

Sátoraljaúj hely városi képviselőtestülete, mint előre jeleztük volt, csütörtökön tartja az idei első rendes közgyűlést. A polgármester most küldötte szét a meghívókat, melyek szerint a képviselőtestület 16-án d. u. 3 órakor s esetleg folytatolag 17-én délután ül össze. A közgyűlésnek a meghívóban felsorolt tárgyai a következők lesznek:

Polgármester előterjesztése a megyei közút elhelyezése tárgyában. Az 1911. évi január havi pénztárvizsgálatról felvett jkv. bemutatása. Polgármester jelentése a pénztár rovatáról kiegészítve tárgyában. — *Buday Péter* esztergói lakos kisajuttatási ügyében beadott felelő beszései tárgyalása. — Az 1909. évi gyámpénztári mérleg jóváhagyása tárgyában hozott törvényhatósági bizottsági határozat. — *Ugyanaz* *Sztankó Zoltán* napidíjas napidíj pótléka tárgyában. *Ugyanaz* *Göndör Herman* v. állat orvos drágasági pótlékára vonatkozólag. — *Tanács* javaslata *Mezei Kálmán* szinigazgató subventiójának utalása tárgyában. — Polgármester bemutatja a tanácsnak a rendőri büntető eljárásban a közvéd képviselőre vonatkozó határozatát. — Öv. *Pechman Alajos* 180 korona temetési költség kiutalása iránti kérelme. — *Pénzügyi* bizottság javaslata *Göndör H. Sándor* v. állatorvosnak az állatorvosi állás rendszeresítése tárgyában. — *Ugyanaz* a budapesti iparostanonc iskola segélyezése iránti kérelme tárgyában. — *Ugyanaz* az alszámvevői állás szervezése tárgyában. — *Ugyanaz* *Mezei Kálmán* szinigazgatónak színházi emelvények beszerzése tárgyában. *Ugyanaz* a város lovainak élelmezé-

séhez szükség s széna beszerzése tárgyában. — *Közigazgatási* bíróság ítétele *Horváth József* v. fogyasztási adó pénztárnok illetményei ügyében. *Az Egy József* és társaival kötött adásvételi szerződés elfogadása. — A szinügyi szabályrendelet tárgyalása. — A fogyasztási adó iroda szervezésére vonatkozó szabályrendelet tárgyalása. — A gyámpénztári kezelési rendszerről alkotott szabályrendelet tárgyalása. — A közgyűlés napjájá beérkező ügyek.

Irodalmi estély-

közönség nélkül.

Ungváriak a Kazinczy-körben.

Ujhely kitett magáért.

A Kazinczy-kör által szombaton rendezett irodalmi estély a legnagyobb részvétlenség jegyében folyt le. Pedig a Kör vezetősége ez esetben megtette, amit lehetett; jónévi vendégeket hozott, meglehetősen reklámmal széles körben terjesztette az estély híreit; ám minden hiába, Ujhely társadalma úgy látszik semmiféle ostszyban nem hajlandó bevenni az irodalmat. Már az est szereplői s a szomszédos Ungvárral való vendégbarátság révén is legalább kétszer annyi publikumnak kellett volna összegyűlnie, mint a hányan szombaton este a vármegyeház nagyeremében lézengtek. Nehány legfelsőbb Kazinczy-kör tagon, 1-2 újságíró s néhány elszánt irodalombaráton kívül nem volt ott senki; összesen lehetnek vagy 30-an. Az ungvári Gyöngyösi-kör kiküldöttjei kétségtelenül szépek referálhatnak otthon Ujhely kulturális életéről.

Bereziczy István, *Deák Gyula* és *Vidor Marci*, a Gyöngyösi-kör vezetői, országosan ismert nevezett íróemberek voltak az est vendégei. Igazán színvonalas, irodalmi értékű dolgokkal jöttek hozzánk, amelyek egészen más fogadtatást és érdeklődést érdemeltek volna meg.

Elsőnek *Bereziczy István* olvasta föl alapos képzettségre és sokoldalú tudásra valló eredeti tanulmányát, melyben általánosságban az irodalom, zene és képzőművészetek minden ágával foglalkozott. A felolvasás mély hatást gyakorolt a közönségre.

Azután *Vidor Marci* olvasta föl „Szajnaparti hangulatok” c. költeménysorozatát, melyet egy prózai bevezetővel látott el — rámutatva a párisi hangulatokra, mint a költői inspiráció forrásaira. Az előbeszédnek különösen ez a része ragadta meg a közönség figyelmét: „Csak odamenj, ahol a nép él. Járd be a Mont-Marte zegzugos, domboz utcait, a Quartier Latin vidám negyedét és a napfény beragyogja szívedet. A lelked zengő hárfává válik, melynek hurjait ezerféle benyomások rezgetik meg. Költővé leszel, ha soha egy verset meg nem írtál. Dalokat fogsz álmodni, melyek feléd suhannak a levegőn keresztül és álmodat fogsz dalolni — ha költővé lettél... Elnémetek dalolom!” Ezután bemutatta *Páris*, *A Szajná*, *A Quartier Latin*ban, *A Café de la Faix* előtt, *Montmartrei éjszaka*, *Az utcák királya* c. verseit és *A bor lelke* c. *Baudelaire* féle vers fordítását.

Végül *Deák Gyula* olvasta föl „*Darmai Viktor* élete és költészete” című nagybecsű értekezését — melyet a közönség áhítozott figyelemmel és helyenként kitörő tetszéssel hallgatott.

Vasárnap este — már nagyobb közönség előtt — a sárospataki tanítóképző ének- és zenekara rendezett *Kovács Béla* szakavatott vezetésével mellett nagyszerű zeneestélyt.

HUROKBAN az összes BETÖRŐK.

A rendőrség tegnap letartoztatta a Rude Bernát és Szenes Lipót-féle betörések tettesét, akire még több más bűn is betagolódott. Ugyanakkor a csendőrség elfogta a Sátoraljaújhelyen és környékén az utóbbi időben elkövetett összes betörések tetteseit.

Vége a betörővilágnak.

Zemplénmegye bűnkrónikájának hatalmas szenációja van. A utóbbi hónapokban elkövetett összes betörések tettesei a hűvösön ülnek, Erdékes, hogy a rendőrség és csendőrség két különböző irányú nyomozása teljesen egyszerre hozta meg a sikert s a két egymástól külön álló gonosztevő-csoportot egyszerre került hurokra. A nagyszerű fogások története sorjában a következők:

Rude Bernát és Szenes Lipót betörői.

A rendőrségnek Reichard Armin zálogházából jelentették, hogy egy Belyus András nevű kőműves gyanúgyűrűket akar zálogba tenni. A rendőrség a gyűrűket felmutatta Rude ékszerésznek, aki azokban felismerte a tőle elrabolt ékszereket. Erre azonnal előállították ifj. Belyus András 19 éves kőműves legényét, akit azonnal megmozdítottak. Mindjárt gyanús volt a rajta levő cipő, ing, kalap, zsebkész stb. felmutatták tehát a tárgyakat Szenes Lipót divatterjeskedőnek, aki azokban szintén ráismert a tőle ellopott tárgyra. Nyomban házkutatást tartottak Belyus lakásán, a Kertész-utca 26. számú házában, amely apjának, id. Belyus András jómodó ácsmesternek tulajdona. A házkutatás eredménye várakozáson felüli volt.

A tornác deszkapadlójá alatt kateztákba csomagolva megtalálták a Rude féle betörésből származó ékszerek tulnyomó nagy részét. Az udvar hátsó részében pedig egy fal mélyedésben voltak a Szenestől elrabolt divatrukk, melyekből azonban egy jó részt benn a lakásban különböző szekrényekben fedezték fel.

Ifjabb Belyus András a súlyos bizonyítékok terhe alatt mindkét betörést beismerte. Apját, id. Belyust, bár ő tagad, bűnrészesség és orgazdaság gyanúja alapján szintén letartoztatták.

A házkutatás a bűnleleken Fivűi is több nagy becű adatot juttatott a rendőrség kezébe. Legérdekesebb a fiatal Belyus naplója. Egy három krajcáros írka ez, amelybe Belyus összes bűneit bejegyezte.

Az első oldal „Különböző iskolai jegyzetek” címmel igen szolidán indul. A különböző iskolai jegyzetek, — ifj. Belyus sajátkezü feljegyzései, — a következők:

Nadir = talpönt
Zenit = telpönt
Ether = levegő
Freskó = falfestmény

Közvetlenül ezek után azonban a következők bujgyezős áll:

R. B.-től a rajzolás történt 1/20-án

gy. a. 86 drb.

Majd tovább:

Sz. L.-től a rajzolás történt 1911.

1./28.

Ezenkívül azonban benne van még a következő két feljegyzés is:

Lő. A.-tól a raja. történt 1910. XII hónapba.

Sz. I. rajzolás VII. hó 20-án.

Az előbbi feljegyzés, — bár Belyus ezt még tagadja, a Löwy Adolf-féle kirakatlopásra vonatkozik, az Sz. I.-féle „rajzolásról” a rendőrség még nem tudja, hogy melyik bűntény ez.

A nyomozás a nagyráhatott betörő újabb bűnei után erősen folyik. Megállapították, hogy Belyus már több ízben zálogosított el a Rude-féle betörésből származó ékszereket, amelyeket azonban lesurolt, ócskává és felismerhetetlenné tett.

Belyus azt vallja, hogy a Nick-Karter füzetek történetét rossz utra.

A csendőrség fogása.

Ujhelyen és környékén a betörések mostanában annyira elszaporodtak, hogy a kerületi parancsnokság a környékbeli betörőbanda elfogására csendőrszempontot tartott. A nyomozást Misky Zsigmond és Istók Mihály járásörmsesterék s Hollo Sándor és Szabo Imre örmesterek vezették, oly sikeresen, hogy tegnap Lukán az összes környékbeli betörések tetteseit Makula László 18 éves és Makula József 14 éves lakói cigánylegények, továbbá Balog József 14 éves sárospataki cigány személyében elfogták. Velük együtt letartoztattak néhány cigány orgazdát is. A betörő-banda beismerte többek között az ujhelyi határban levő Dükus-tanyai betörést, továbbá a vasúti gyártelép penztárának és az úzv. Weiss Jakabné Árpád-utcai boltjának feltörését is.

ŐN SEM FOG TÖBBET

DR. GRÓSZ DEZSÓ UTJÁN

FELEBBEZNI!

ELÉG TÉTEL AZ ERZSÉBET-KÓRHÁZNAK

Nagy ebben az országban az antiszemitizmus; nagyváradi püspöknek már megint egy katolikust neveztek ki.

A közigazgatási bizottság ülésén dr. Seimay István vm. t. főügyész terjesztette elő a közkórházi kenyér- és süteményszállítóra kiírt pályázat eredménye ellen Helyi Armin helybeli pékmester által beadott felebbezést, amelyet dr. Grósz Dezsó ügyvéd szerkesztett össze, mir sok vihart látott. Mihelyst beadták, Chudovszky Mór dr. kórházi főorvos azonnal panaszt tett miatta s a bíróság el is ítélte a felebbezőt. Most pedig a közigazgatási bizottság tette át hivatalból a rendőrséghez az ügyet, — a kórházi bizottság alaptalan megsejtése miatt; a maga részéről pedig a felebbezés elutasítása mellett kimondta, hogy az abban foglalt vádak teljesen valótlanok és méltatlanul rágalmazták a kórházi bizottságot.

A felebbezés, amelyet Szirmay dr. egész terjedelmében felolvasott, mindenekelőtt elmondja a pályázat történetét. Ez előadás konkúzija szerint a kenyérszállítást Hermann pékmester, akinek ajánlata 2500 koronával drágább volt, kizárólag azért kapta meg mert felebbező zsidó, Hermann pedig keresztény. Abban a kórházi bizottságban — mondja a felebbezés, — amelynek elnöke Maklós István s a melyben Chudovszky Mór dr. kórházigazgató helyet foglalt, minden szállítással ki vannak zárva a zsidók. A felebbezés ezt „rendszernek” nevezi s kéri az alispánt, hogy nézzen már egyszer a dolgob mélyére.

A t. főügyész a felebbezés állításait szemben pusztán a rideg tényeket mondotta el. Mindenekelőtt felolvasta a kórház szállító cégének névsorát Négyötödországban ismert (zsidó vallású) kereskedők nevei ezek, akiknek felolvasása után nagy

derültséget keltett Szirmay dr.-nak zamatos megjegyzése:

— No, ha ezek nem zsidók, akkor én vagyok zsidó.

Magára a pályázatra nézve kiderült, hogy Klein beadott mintakönyvere a pályázatban megkívánt minőségénél sokkal rosszabb volt s így figyelembe sem jöhetett. A kórházi bizottság óriási szűbősséggel hozta meg határozatát.

Beregszászy István, aki a pályázatot eldöntő ülésén jelen volt, bejelentette a közigazgatási bizottságnak, hogy Klein kenyéret a kórházi bizottság zsidó tagjai is elhetetlennek, rossznak találták.

Mindezek alapján a közigazgatási, bizottság, többeknek egyértelmű felszólalása alapján egyhangulag kimondta, hogy

a felebbezőt, mint teljesen alaptalan, elutasítja, a kórházi bizottság eljárásának korrektségét megállapítja, az antiszemitizmus vádját üres és neveléses mesének minősíti s a felebbezést a kihágási büntetőtörvénykönyv 46. § a alapján, minthogy nyilvános testületet jogtalanul sért a rendőrséghez átteszi.

Értesítés.

Mindazokat, — akik a „Városi Polgári Párt”-ba belépni akarnak — értesitem, hogy a párt tagjainak semmiféle tagsági díjat fizetni nem kell.

Schiller Kálmán,
elnök.

H I R E K.

— A tisztántali evangélikus püspök-választás. Eperjesről jelentük: A Szentiványi Árpád elnökölte alatt működő bizottság ma bontotta fel a tiszkerületi evangélikus püspök-választásra vonatkozó szavazatokat. Geduly Henrik nyiregyházi lelkészre 115, Terray Gyula rozsnói lelkészre 83, Gyurky Pál rizsnói szombati lelkészre 70, Materny Lajos debreceni lelkészre 40, Korbély Géza eperjesi lelkészre 31 és Tharóczy Pál ózdi lelkészre 2 szavazatot adtak le. A bizottság 26 szavazatot érvénytelennek jelentett ki. Minthogy egy jelölt sem kapott abszolút többséget, Geduly Henrik és Terray Gyula között pótválasztás lesz, amelyre a szavazatokat március 24-ig kell beadni.

A sátoraljaújhelyi ág. ev. egyház jelöltje, akire szavazatát adta, Materny Lajos volt.

— Jótékonyág. Haas Fülöp, — elhalt néje emlékére, — az emlékeztetést ellátta Úneva Kadácsa szent. egyetel javára 2000 koronás kórházi ágyalaptványt tett. Ugyancsak neje végakaratahoz képest 3600 koronát adományozott arra a célra, hogy ebből egy szegény ember részére Jeruzsálemben házat építsenek.

— A Páratlanok Bálja. Városczerte tetőpontra hágott a Páratlanok Báljára való lázas készülődés. Ma már oizonyos, hogy a szombati bálon minden számottevő páratlan ott lesz, bár viszont az is valószínű, hogy ez után az éj után épen a páratlanok száma örüti mértékben megcsappan majd Ujhelyen.

— A Kazinczy körből. A Kazinczy kör legközelebbi estélyén, febr. 19-én, vasárnap délután 6 órakor dr. Senn Ottó, máv. s. titkár, a vasúti és hajózási club könyvtárosa tart előadást „Egyiptomi képek” címen. Rövid bevezetés és a trüsz—alexandriai hajót érdekfeszítő leírása után Kairót és környékét, valamint a piramisokat ismerteti. Az előadást mozgófényképek tarkítják. Az előadásra a beléptidj 1 korona, tagoknak 50 fillér. Jegyek előre válthatók a Trócsányi-féle könyvkereskedésben s a Kádár-féle gyógyszertárban.

— A Szabad Liceumból. E hó 12-én dr. Balthavári Jenő tartott előadást e címen: „A társadalom nevelése napjainkban”. Bevezetésül korunkat jellemzi, s arra a konkluzióra jut, hogy nincs hatalmasabb győgyítő balzsam a társadalom bajai ellen a jó nevelésnél. E jó nevelés első sorban a családra és ennek körében az anyákra vár. De hogy ók jól neveljenek, nekik is nevelteknek kell lenniök. Ezért oly végtelen nagy fontosságú a leánynevelés. Az anyák a jövő társadalmának a nevelői. Az előadót e tartalmas fejtetgeéseit az igen nagy számban jelen volt közönség zajos tapssal tüntette ki. Előadás után Olchváry Aladár és Ernő művészi duettje következett, mely viharos tapsra ragadta a közönséget, mely nem is nyugodott meg addig, amíg a jeles művészek a műsört egy számmal meg nem toldották. E hó 19-én Gyula i Károly ad elő a „Föld”-ről vitett képekkel.

— Közgyűlés. A Gálszécsi Kereskedelmi Kör f. hó 12-én tartotta évi rendes közgyűlést s elnökké újból egyhangulag H o c h s t á d t e r Samu terménykereskedőt, a Witschauer Samu cég főnökét választotta meg.

— Tüzvész a Munkácsy-utcában. Ma éjjel egy negyed egy óra tájban a Munkácsy-utca 19. számú ház eddig ismeretlen okból kigyuladt. A tűz valószínűleg Östreicher Jónás kis szatócsüzletében keletkezett. A gyorsan kivonult tűzoltóság Frisch Heiman főparancsnok vezetése alatt nagy sugárral dolgozva, hamarosan eloltotta a tüzet. A kár biztosítás révén megtérül.

— A posta mulatsága. A helybeli postahivatal tisztikára, a vidéki kártsárok s helybeli bizalmasabb ismerőseik részvételével folyó hó 11-én a „Magyar Király” nagytérben zártkörű családias jellegű estélyt rendezett, melyen az 150 négyest 60, a 11-ikat pedig 54 pár táncolta. A várakozáson felül sikerült mulatságon a legderűsebb jövedv uralkodott, melynek csak a tánczó fiatalok kiművelése volt képes véget vetni. A reggel 7 órakor oszlaadó társaság egy kellemesen átélt est emlékeivel távozott.

— Hangverseny és táncvigalom Gálszécsen. A gálszécsi polgári fiú- és leányiskola Eszterházy Móric gróf országgyűlési képviselő védnöksége alatt, intézetének javára 1911. február 19-én (vasárnap) a „Nemzeti szálloda” összes termeiben hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendez.

— Jelmezbál. A sauhelyi m. kir. dehánygyári munkások f. hó 25-én a városi színházban az igazgatóság védnöksége alatt nagyszabású jótékony jelmezbált rendeznek, mely az előző évek után itélve, ezidén is előrendű, pompás mulatságnak ígérkezik.

NYILT TÉR.

Nyilvános köszönet.

A bennünket ért gyász alkalmából a jöleső részvét oly nagy mértékben nyilvánult meg, hogy lehetetlen minden jó emberünknek személyesen fejézni ki leghálásabb köszönetünket, miért is azt ezuton nyilvánítjuk.

Sauhely, 1911. febr. hó.

Réz Gyula és családja.

Szerkesztő: Teleky Sándor.

A szerkesztésért felelős:
A SZERKESZTŐG.

Kiadótulajdonos:
LANDESMANN MIKSA

XXX ik évfolyam.

XXX-ik évfolyam.

BUDAPESTI HIRLAPFőszerkesztő és laptulajdonos:
RÁKOSI JENŐAz ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb
politikai napilapja.

Megjelenik naponta (hétfő kivételével) kora reggel.

Előfizetési ára: egy évre 28 kor., félévre 14 kor., negyedévre
7 kor., egy hónapra 2.40 kor. — Egyes példány ára 10 fill.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. sz.

Minden magyar embernek a figyelmébe ajánljuk a

BUDAPESTI HIRLAP-ot.**Ügyvédi,**esetleg más irodába IRNOKNAK
ajánlkozik fiatal ember (három
középiskolája). Kis kezdőfizetésre
reflektál. Címe: „Helyben pos-
terestante“.**Kiadó**az állami iskolával szemben 1
emeleti lakás, mely 3 szoba,
konyha s mellékhelyiségekből áll.Bővebbet az „ELITE“ fény-
írdában.**HA ÖN**nem tud enni, ha ros-
szul érzi magát, biztos
segítséget hoz az or-
vosilag kipróbált**KAISER-féle gyomor
Födormenta-Karamellák**Jó étvágyat kap, a gyom-
ra izmét helyre jön és
megerősödik. Frissítő és
élesztő hatása által

nélkülözhetetlen utazásoknál.

Csomagja 20 és 40 fillér

Kapható: Widder és Rei-
chard gyógyszerárában
s Hrabéczy Kálmán dro-
gériájában.**SALGÓTARJANI****Kőszénbánya Részvénytársulat**

széntermékei (szobafűtésre és ipari célokra)

KLAR és NEUMAN cégnél**Sátoraljaújhely**rendelhetők meg. Ugyanott legjobb minő-égü apró és
durva szemű kétszer mosott kovács szén és koks
valamint porosz briket kapható.**Superfosfát-műtrágya.****Káli-só****Dobó utcai házamban Eladó háztelek.**
két utcai lakás,
mely áll két szoba, elő
szoba, pince és üvegve-
rendából,**kiadó.**Bővebb felvilágosítást **Behyna**
Kálmán urnál.A kath. olvasókör tulajdonát ké-
pező, a honvéd kaszárnya szomszéd-
ságában lévő, jelenleg honvédszáló-
alparancsnokság által házi lövöldé-
nek használt üres háztelek (373 □-öl)
eladó. — Bővebb felvilágosítás a
RÖM. KATH. PLÉBÁNIAHIVATAL-
BAN nyerhető.**Tenyészkanok**3 drb. 2 és fél éves eladók Nagygéres Zemplénmegyei
gazdaságomban. Ugyanott kapható 26 csillagfürt, 2 és
fél mázsa vörös olajbogyó takarmány répamag, 350 kgr.
vörös lóhere.**DOBAY.****LANDESMANN MIKSA ÉS TARSA könyvnyomdája.**Eljegyzési és esküvői értesítések,
névjegyek, báli meghívók és min-
denféle nyomdai munkák igen iz-
o léses kivitelben készíttetnek. o**Hirdetések jutányos áron vétetnek fel a kiadóhivatalban.**